

Vita
Petri Tomicki
Episcopi Cracoviensis (1525-1535)
Regni Poloniae Vicecancellarii (1513-1535)

Petrus Domicki Nobilis de maiori Polonia natus ruri Thomi
ce ex ea familia. qua Gymba Piscatoria perit insigni claris ortus natalibus.
Patre Nicoloa Vecilifero Posnamen. Matre ANNA de Sami-
chuly ex familia. cuius insigne Halencz appellant. Statura erecta plusq[ue]
medicore. vultu venerabili modestiam. hilaritatem cum severitate presepe-
rente. colore in facie purpureo. forma totius corporis venusta plena maiesta-
tis quam motus. incessus. et in omni actione gravitas comitans summe con-
decorabant.

Admodum puer parente orbatus usus est tutore Andree de Samotuly Pala-
tino Posnamen. Avunculo suo vero maximo prudente. Et quo ad literas appli-
catus. in eis in Gnesen. doctus tam Schola magno progressus fecisset ad
Lipsen. Academ. missus est. ubi et artes liberales et linguam simul germanicam
etiam crebro. cuius usus nostris hominibus ob vicinitatem. et crebra cum Ger-
manis commercia utilis ac necessarius est. Inde ad philosophicis studium
Cracoviam. se transtulit in qua intra breve tempus adeo processerat ut
et omnibus doctorum hominum. ornamentis honoraretur et non solum lau-
dem verum etiam admirationem apud suos consequeret. Maxima vis
eius ingenij in disputationibus lucebat. Ad quas quoties prodibat ta-
tus undiq[ue] concursus fiebat ut loca in subsellijs occuparentur. et audi-
toribus complerentur. magnaq[ue] euntem Scholasticorum caterva comitaretur.
non solum ad audiendam. doctrinam. et disputationis subtilitatem. sed
ad admirandam suavitatem sermonis. dicendiq[ue] gravitatem. ut ei publi-
ce acclamaretur illud Davidicum. Diffusa est gratia in labijs tuis.

Cum autem proficenda perpoliendae Philosophiae gratia et medicina edi:
secunda res in Italiam vellet id sine auxilio Tutoris sui voluntate facere
noluit. In quo ille contemplatus eruditionem novum gravitatem sermo:
nis suavitatem vim dicendi, ac de rebus iudicium, omnis dignitatem
et ad res magnas gerens, a natura fact. Regnum vsui ac ornamento pau:
lo post futurum.

Vetuit ne ad mercedas et vienas tam nobile conferret ingenium, neque in soli
uaga ac ieiuna Philosophiae naturalis cognitione, rebusq; obscuris ac dif:
ficilibus, et ad reipub. administrationem non multum necessarijs, operam
multam poneret, sed ut iuris scientia incumbere, eamq; eloquentia stu:
dijs condidit: fore ut ijs artibus, et honori suo, et amicis, et Reipubli:
maximam emolumentum, afferet et ornamentum.

Bononiae se contulit Praeceptorem habuit in lais humanioribus Philippo
Beroldum virum eruditissimum in iure vero excellentissimum. Iuris utri:
usq; Doctorem. Antonium B. Vico Hispanum sub his praecceptoribus
ut dicendi laude per multum processerit et in iure tantum profecerat,
ut consentientibus omnium suffragijs dignus pronuntiaretur qui in ce:
lebris doctissimorum virorum concessa maxima nobilissimorum mutua
corona circumfusus omnibus. Iuris consultusq; indignibus et honestatis.

Videns autem nancam esse Jurisprudenciam, nisi ad actionem exercitatio:
nem, eam conuictisset Romam se contulit, ut quarum rerum actem
Bononiae lausent eorum ibi usum quicq; aliquem perciperet. Magna
deus doctrina opinio conuictata fuit, vix ut illius in patria, nomen:
fama eruditionis clarius esset ac illustrius.

Sub idem tempus Sigismundus
Sinalis Archiepiscopus Gne:
ocy et quietis amore captus
causis Reg. defuerunt quod
nalem, summo studio am
iam animo destinauerat
am, rediret amplum e
Veni Tomicus desiderat
Cancellarij munere quind
Cracouicensem eius lita

Reuerentibus cum ad
partia moderatione, sup
bati in Lucia sua, qui gra
mutarent cui rei si qua
occultari potula iussit, q
nomine propter minime
appellare.

Non totis tres annos et
mutauit, quo tempore su
frater eius

An cuius consiliarios re
at infeliciter gubernare
Joannem L. Branoli

Sub idem tempus Sigismundus Dargouicki Cancellarius Frederici Car-
dinalis Archiepiscopi Gnesonens, et Episcopi Crac. cum esset aetate affecta,
pocj et quietis amore captus, ex quo fugebatur Cancellarii officio se abdi-
cauit. Reges defuerunt, qui magnis rationibus adducti munus id apud Cardi-
nalem, summo studio ambirent. Verum Cardinalis id Ples Tomicus
iam animo destinauerat, ad quem lras in urbem mitti curauit, ut in patri-
am rediret amplum et honorificum apud Cardinalem munus obtineret.
Veniit Tomicus desideratus et expectatus, benigne a Cardinali exceptus,
Cancellarii munere quinto q3 reuerat die ornatus et ad Archidraconat
Cracouicensem euocatus.

Reuerbatur cum Cardinalis nam Tomicus natura fuit sobrius et tempe-
rancia moderationeq; singulari perditus. Cardinalis uero bibator erat habi-
tatu in Curia sua, qui grandibus potulis certaret et ad laquios potandum eu-
muitarent cui rei si quando Tomicus interuenisset abscondi e uestigijs et
occultari potula iussit, quod Italiani uenire ad se liceret. Hoc enim cum
nomine propter minime vulgarem, in cibo potuq; continentiam solitus fuit
appellare.

Non totos tres annos cum Cardinali fuerat cum ille vitam cum morte con-
mutauit, quo tempore potiebatur rerum in Polonia Alexander R. C. D.
frater eius

In cuius consiliarijs sese in noluit, quod uideret Regem ipsum imperiti
ac infelicitetq; gubernare regnum. Verum unum atq; alterum annum apud
Joannem Lubranski Epum Posnaniensem fuit commoratus.

Accessit interea e vita Rex Alexander cum quinq; plus vel minus
annos ad Regni gubernacula sedisset. Eligitur e vestigio in demortui fratris
locum Sigismundus Glogoniae Dux, fratrum natu minimus et Poloniae
Rex renunciat. In hunc Petrus Tomicius naturali quadam
voluntatis inclinatione semper propendebat quod eum etiam adolescentem
peccatis hereticarum, verorum Regiarum tractum ignitulus rancere videbat.
Tare, ut primum Rex, fuit designatus illius se in fidem eius et clie
telam contulit.

Non erat adhuc in gradibus laeta et bene acta parte Tomicius ut qui adhuc
nec multis nec his optimis auctus esset sacerdotiis ita se tamen gerebat ut
eadem facultatibus nemo pari splendor esset Principi suis. Amplam familia,
equos complures alebat nitida apud illum, et elegantia fuerunt omnia, cum esset
pro ceteris mundicie pollicis studiosus. Eratq; apud omnes ordinis Regni
gratior, ut quorum fuerunt amplae facultates, hi certatim benignitatem in eum
sua liberalitatem conferant, quo facilius, quo in Aula faciebat sumptus
sustinere posset. Nec opinanti saepe a Praeceptis munera mittebantur.

Sigismundus autem Rex ubi propius inspicere eius ingenium, docteq; tam
corporis, quam animi cepit eius opera multum uti. Itaq; primum ad Pome-
raniam Duces Oratorem cum mandatis misit. Mox ad Valachos. Deinde
in Ungariam. Post Bratislaviam ad Silesiam Duxes. Iterum in Ungaria
Oram secundam Ungarum legationem cum obiret Rex cuncta eius fide
ac prudentia, cum feliciter eum, quasibi data essent mandata, conficere vi-
deret, fructum laboribus eius tribuens, contulit ei sacerdotia honorata et
fructuosa

cum vero lectio in Ungaria legationis fungeretur munere, accidit ut Sigismundus
Nihil vacaret. Magna tunc fuit contentio potentium, atque honorem istum ma-
conatu ambientium, sed absentis Tomici virtus, et in Regijs negotijs exequenda
fides ac prudentia tacendo licet, effecit tamen, ut Sigismundus ipse Rex, mis-
sis ad eum in Ungariam suis Cursariis et Pramisiens obtulerit.

Non longius honoribus processit, hoc facta fuit virtus eius illustrior certamen
ipse secum instituisse videbatur, ut quantum fortunis et dignitatibus, in huma-
nitate omni virtutum genere non solum ceteris antecederet sed ipse quoque supe-
raret. Aditus ad eum faciles fuerunt: comiter et benigne cunctis accipiebat. Li-
beralitate vero optimum genus tanta parte eguebatur, ut ei supplicare cuncti mi-
rarentur, unde tam multis tam benigne facere liceret. Cuius patrocinium qui
nudi erant a propinquis inopes ab amicis libenter suscipiebat alios opera alios
quibus opus erat re, re subleuabat.

Quum itaque magna daret probitatis ac prudentia, sua documenta, Sigismundus
Rex patre suo ab fratrem suum Vladislauum Regem Hungariae ac ad Maxi-
milianum Cesarum Cracouia egredietur, amplissimum ei officium vicerancel-
larius Regni sui detulit. Neminem enim habebat vel forma corporis, totiusque
eius dignitate, vel lingua pronuntiationis gratia, vel prudentia, consilioque cum eo
comparandum. Ad id accedebat, quod praeter vernaculam linguam, triam alias
linguarum fuit peritus. Nam Latine, Italice Germanice sic loquebatur, ut excel-
leret in singulis, ex quo factum est, ut cum Sasonij ac Vrenne cum Casare et
Vladislauo Rege conuemsset, non alterius, eque rebus in omnibus atque ipsius opera
Rex vteretur. Ibi tunc prudentia ac dexteritas eius in consilio, in tractandis
obvendiisque negotijs, etiam ceteris nationibus admirationi esse ceperunt.

Quibus rebus tunc apud omnes Ordines, tam apud Reges ipsos et Casarem magnam
sibi gratiam peperit et auctoritatem. In sui vero Regis familiaritatem ita se
immiserat, ut non ex alterius magis quam ex illius consilio Rex Rex penderet.

fuerit solitus. Neque solum dignum, cum iudicaverit, quem summis dignitatibus
cumularet, verum etiam, si qui fuerunt ab eis honores mandandi, his eos fieri ma-
daret, quos Petrus Tomicius suffragio suo mandauisset. Videbat enim
si quid consilij daret suamque in Senatu, quatenus tandem de re sententia
appareret, non in quid sibi proualim conducere spectare, aut gratias aut
odios sine alia quavis animi permotione a recto declinare, sed ad Regis
Regniq. publicam utilitatem, ac deus et honestatem omnia consilia, sen-
tentiasq. suas referre. Itaq. magnum iam Petrum Tomicij nomen haberi
ceptum est neque ad aliam quengquam, a que magno hominum concursus
fieri.

Quin etiam cum esset cum Rege in Lituanis, ubi moris est, si quando Sena-
tus habetur, ut exclusis Senatoribus Polonis, tanq. exteris, soli inter-
se Lituanis de re quae ad Rempublicam illorum constituendam, pertinet
cum Rege consilium inuenit. Vnde Petrus Tomicius post hominum memoria
haec fuit praerogativa concessa, ut etiam secretaribus eorum consilij non so-
lum interesse, verum etiam praesesse posset, quod sua magnopere videbant inter-
esse, ut sententiam Tomicij de rebus suis audirent, nec amplius ullius con-
silio requirebant.

Co tempore quo Rex Sigismundus bello cum cruciferis Prussiae implicatus
Torunij agebat, mortuo Joanne Lubanski Episcopo Posnaniensi, Rex
illico contra morem suum sanctatorum in eiusmodi rebus esse solebat,
Episcopum Posnaniensem ad Tomicum detulit. Petrus ab eo, ut semper in
Curia penes Regem esset et officium vicecancellariatus simul retineret.
Tanto autem applausu et gratulatione omnium, ad eum Episcopum ascendit
vix ut aliquis vng. Horum pari fuerunt cunctorum exceptus letiorq. ex
animo non ficto, neq. simulato profecta. Quia ad officium suum ratus
pertinere, Rege id licet egre patiente, Ecclesiam tamen fidei succo-

missam plu-
didicerunt
eius magis
Id quod s

missam pluries vidit. Non ab aula, absente carando magis, quam fuendo
didicerunt homines, quanta presentie eius esset utilitas. Ceterum discessu
eius magna in Aula solitudo, magnum ei ornamentum, deesse videbat.
Id quod scriptum hoc Cuius Carmen cypride declarat, quo ad accidit inuitatus.

Aula tui magni Paesul dignissime REGIS

Abduxisse meum te queror omne decus
Hic mihi quisquis adest, qui te pnter videbat
Vix bene me quod sim Regia nosse potest

Omnia sic sim te proorsus mutata videntur
Nec quo se tuto conferat hospes habet

Consilium fuget, fugent responsa, forum
Pec Fabulas solis, veritatem omne dolis

Strepit satagunt pestes, ceterique Sinonnes

Per data nunc tecums libera vela suis
Ipsa autem virtus, veluti canis vela subintrat

Balnea, me visens hiscere spectra nequit
Discedunt hominum querculae sine fine cohortes

Non enim pietas, et tua sapientia subit
O quoties alta prospectans, tuistis ab Arce.

Et tunc clauda domus atque celsa videns
Quo patuere pietas magnis repleta ceteris

Diuitibus, miseris, hospitibusque vicis

Tota placida mihi maesta et deserta videt.

Et Dominum tacita voce vocare suum
Ipsa etiam mea damna videns sine prode tanto

Quia possum lacrimas continuisse meas.

Te rogo quem merito semper cumulavi honore

Et tibi iam toto nomen in orbe dedij

Tolle moras reducemq; mihi te redde cupitu

Hoc ego, et hoc tua te patria tota petit

Non fuit hoc ullus tam letus in orbe triumphus

Quam fiet reditus nunc mihi crede tuus.

Whilysum tempus quo Tomicius in Episcopatu suo Posnaniens;
Posnania erat praerat Ecclesiae Sac. Joannes Conarski vir placi-
do ingenio multoq; mitissimis moribus praeditus facile ut quemvis in
amorem sui etiam multum raperet. Is in Petrum Tomicum iam
inde ab adolescentia suavissime semper effusus erat. Nam et facti-
nali cum seruiret uterq; summa fuit inter eos animorum coniunctio
et qm in Cardinalis demortui locum. Da Annes ipse Conarskius Sac.
esset Episcopus renunctiatus non solum nihil fuit detractum de eo
quo Tomicum persequeretur amore sed magnis etiam accessioni-
bus auctus esse videbatur: quum vllam nunq; bene merenti de eo occa-
sionem prudens pretermitteret. Num itaq; duplici morbo Conarskius
Eps affectus esset. Nam post assumpt. Epatum. totis viis et xxx

amē

annis exspectibus
Accesserat ad Ep
mebatur. Nam

le exequi non p
bat quemadmodu
mandaret sed
bisset: nemine

Petrum Tom

vis spectata u

Quamobrem

qu Petri Tom

Sac. Epatum a

tione, ut dimid

maneret ut inde

Quod cum Tom

cy e Posnani

su voluntatem

quidam reg se

miciam in viu

locum curaret

scum semper

Borel Can

at Rome in

omnia et negot

annis ex partibus gravissimè laboravit perpetuè. Fuit adversa valetudine.
Accesserat ad hæc mala, alter morbus, senectus extrema, qua valde pre-
mebatur. Jam enim 78 annorum erat: et ob id officium suum Episcopa-
le exequi non posset ut erat vir timens. S. P. V. M. diligenter cogita-
bat quemadmodum se hoc honore abdicaret, et cui non potissimum illud
mandaret, sed circumspexisset omnia omnium vitam, et mores expe-
tisset: neminem reperiebat, cui tantum munus rectius traderet, quàm
Petrum Tomicium, cuius multis alijs in rebus et dignitatibus geren-
dis spectata iam sæpe fuit et probata virtus, et prudentia singularis.

Quamobrem misit Petrum Sleski Archiepiscopus Lipsiæ Praefectum
quod Petrus Tomicius Episcopi Posnaniensis voluntatem exploraret, nam esset
erat. Gratia accepturus, sed donec istud levaturus. Et tamen lege et condi-
tione, ut dimidia bonorum Episcopaliū pars, per nos Conaritiū Episcopi re-
maneret, ut inde reliquum vite suæ pro dignitate sustentare.

Quod cum Tomicius non recusaret, extractata fuit ea res in reditum Tomi-
cij e Posnania Cracoviam. Ibi cum Rege actum fuit, ut suo quoque conse-
su voluntatem Conaritiij Episcopi comprobaret. Quo cognito Rex exultabat
gaudio, reg se libentius quicquid facturum esse dicebat: quod ut Petrus To-
micium in vivente Joanne Conarski Episcopi erat, magnopere id postulantis
locum curaret, sufficiens quod ita futurum sciebat, ut eum sibi quasi affi-
cium semper habiturus esset. Res Roma perfecta fuit, per Staurum
Borel Cardinum Vratislaviensem, cum quo Tomicius Cracoviae Bononia
at Roma sub eodem recto semper agebat, et cui ætèrnanà consilia sua
omnia et negotia credebatur. Allato itaque sibi Diplomate Pontificis quo

secum dispensatum est, utrumq[ue] Ep[iscopu]m Cracouien[sem] et Posnamen[sem], id uoq[ue]
tempus retinendi quo totum esset Cracouiensem assequutus. Anno a
Christo nato M. D. X. C. X. die Secunda Mensis Aprilis
post horam X. h[ab]e a Prelatis et Canonis Ecclesie Cracouensis
atq[ue] a Clero et populo uniuerso in templo Diuæ Mariæ Virginis
in foro Cracouien[si] per honorifice exceptus; et Cracouien[si] Ep[iscopu]s fuit sa-
lutatus summa lætitia et gratulatione omnium, per R[ati]on[em] Andream
Cnicum Ep[iscopu]m Przemislensem; qui ad huc tum erat Canonicus Craco-
uensis cuius hæc erat oratio per eum dicta.

Si ullum unquam fuit tempus Excellentissimæ Antistes quo semilib[us]
Prudentia, ut est in proverbio, præstare uideatur, nunc profecto nulli nõ
proponenda est suscipienda uideri debet; quisquis consilium R[ati]on[em] S[an]cti
Ioannis Ep[iscop]i Cracouensis, cui commodum succedit serum expenderit. Ille
enim quum annos supra X. D. hinc sehi præfuisset in quam potissimu[m]
velut in speculum. Quæ qui uniuersi omnes fluctus et turbines aduersi:
tatum Ecclesiarum impelli solent: ac in ea ita se tamen comparasset sin-
gulari prudentia et sollicitudine pastoralis singulari etiam benignitate
hospitalitate et beneficentiâ sua tam erga Ecclesiam quam etiam erga
plurimos alios, ut tactenus contra omnes tempestates, ac contra omnes
excessus, quod de bono pastore dici potest, certamen horum certauerit,
cuius muneris sui recte consummauerit? fident Dei seruauerit, ui-
dens magnitudinem huius sartana, uidens languidam et decursam uirtutem
suam, uidens mentes hominum deprauatas, uidens tempora Religioni
aduersissima, ac intelligens qualem Athletam hæc Arena postularet, ui-

vidensq; anteq; decideret q; optime et Reipublice et Ecclesie sue consulere. Te:
vnum adeo non ambientem, quum ambirent pleriq; alij ut ne cogitantes aut
optantes quidem iam pcedem ad hoc munus sponte delegit, invitavit, sollici:
tauit, et tanquam Pater, filium in hanc hereditatem Dei adoptant. Te
inquam qui ut genere clar^{mus} specie virtute, et magnitudine, animi con:
spicuis ingenio, eloquentia et doctrina admirandus, consilio auctoritate, et
gratia apud Pontificem precipuus es, ita in his angustiis meis non est
muentus similis tibi qui conseruaret legem eccelsi, qui in vita sua suf:
fulciret domum, et in diebus suis corroboraret templum: qui curaret
gentem suam, et liberaret illam a pernicia. Nam si vitam suam lacte:
mus per omnia inculpata, si merita tua summa in Reipublicam et eccle:
siam si demq; integram et laudatissimam in omnibus rebus et actioni:
bus tam publicis quam priuatis, functionem tuam hic recensere debe:
rem: viderer nichilosecius quã de solis claritate disserere, quum ea
non nobis solum qui te presentes contuemur, et te fruimus, sed etiam
externis et longinquissimis regionibus notiora et celebriora sunt, quã
ut ullis verbis exprimi queant. Et proinde cum recte a Dno fa:
ctum sit istud, et est laudabile in oculis nris ut talis esses nobis
Pontifici Prælati et Canonici ac vniuersus cuius Urbis Christus
te suum Pastorem, suumq; Pontificem omni alacritate et venera:
tione qua potest suscipit ac salutab. Te ut dudum ante optatum
ita tandem sibi concessam, ex animo gaudet, et letatur Tibi se
Ecclesiam, et iura sua, omni studio et supplicitate commendat rogans
et obtestans etiam atq; etiam, ut te talem Pastorem præstare studeas
quale

vidensq; anteq; decideret q; optime et Reipublice et Ecclesie sue consulere. Te
vnum adeo non ambientem, quum ambiunt pleriq; alij ut ne cogitantem aut
optantem quidem iam pcedem ad hoc munus sponte delegit, inuitavit, solliciti
tauit, et tanquam Patre filium in hanc hereditatem Dei adoptant. Te
inquam qui ut genere clariss^{imus} specie virtute et magnitudine, animi con
spicuas ingenio, eloquentia et doctrina admirandus, consilio auctoritate et
gratia apud Principem precipuus es, ita in his angustiis meis non est
muentus similis tibi qui conseruaret legem eccelsi, qui in vita sua suf
fulciret domum, et in diebus suis corroboraret templum: qui curaret
gentem suam, et liberaret illam a pernicia. Nam si vitam suam lacte
mus per omnia inculpata, si merita tua summa in Reipublicam et eccle
siam, si demq; integram et laudatissimam in omnibus rebus et actioni
bus tam publicis quam priuatis, functionem tuam hic recensere debe
rem: viderer nichiloserius quam de solis claritate dissecere, quum ea
non nobis solum qui te presentes contuemur, et te fruimus, sed etiam
externis et longinquissimis regionibus notiora et celebriora sunt, quae
ut vllis uerbis exprimi queant. Et proinde cum recte a Dno fa
ctum sit istud, et est laudabile in oculis nris ut talis esses nobis
Pontifex Praelati et Canonici ac vniuersus cuius Urbis Clerus
te suum Pastorem, suumq; Pontificem omni alacritate et uenera
tione qua potest suscipit ac salutat. Te ut dudum ante optatum
ita tandem sibi concessam, ex animo gaudet, et letatur Tibi se
Ecclesiam, et iura sua, omni studio et supplicite commendat rogans
et obtestans etiam atq; etiam, ut te talem Pastorem praestare studeas
quale

qualem spes de te concepta, locusq; hic tam sublimis, et tempora hæc
aduersissima exposcunt. Vides enim lupum aduementem vides tur:
bas, vides insolentias, vides blasphemias, vides rapinas, et sacri:
legia, vides caedes ministrorum. *Dei* vides ut proximus ardet
Thalegon: et tunc tua res agitur, paries cum proximus ardet. Accipe
igitur fortitudinem a Domino *Deo*, et a sanctissimis Patris nris
et attinge gladium tuum super femur tuum, potentissime adferdo:
man, gentes, quæ fremunt et populos qui meditantur inania, et ad coe:
cendos eos qui in Ecclesiam et ministros *Dei* eocauerunt linguas su:
as sicut serpentes Venenum Aspidum sub labijs eorum, quorum et
maledictione et amaritudine plenum est qui viam pacis non cognoue:
runt nec est timor *Dei* ante oculos eorum. *Quod* reliquum est
precamur omnes ut *Deus* Optimus Maximus qui te fecit crescere
in plebem suam et dedit tibi sacerdotum magnum, idem tibi sem:
per assit deo et propicius, ut quemadmodum te *Petrum* in hac
Ecclesia supra firmam et excelsum petram edificata constituit, ita
te quæ tuus Pastorem hoc nomine et aspicio dignum sentiat et cognoscat.

Annus prope exierat post depositum Episcopatum, quum *Joan:*
nes *Conanski* Episcopus *Tracouensis* natura satisfecisset, vir
cum alijs virtutibus tum hoc uel maxime suspirandusq; cum videret
se per aetatem affectam, manus suam recte administrare non posse, ces:
sit eo voluntarius, ei vero quæ non ipse solum suo iudicio rerum
et prudentissimi quæ ad tantam hanc provinciam gerendam vnum
omnium aptissimum dignissimumq; iudicauerunt. *Felicem* ille se pra:

dicabat

Prædicabat quo tempore extremum vite diem sibi impendere videbat se
sacerdos tantum et non Epus moreretur. Ita enim sentiebat reiecta cu:
ra atq; onere Episcopi. Episcopum se esse defuisse sed et hic inter
felicis numerandus qui S. Augustini exemplo non successit. Epus
sed accessit qui meritis hoc omnis morumq; suavitate singulari assequeretur
ut alij eum in suum locum ascendisse gauderent alij si quid factum de
se esset non alium sibi quam eum successorem dari deprecarent. Fe:
runt enim dum Premisliens adhuc gereret Epum Joannem Lubianski
Epum Posnaniensem de studijs literarum optime meritum et liberalitat
clarum quum passim in Epatu suo plurima ædificia sunt collapsa instau:
raret aut e fundamentis nova erigeret: ferunt dicere solitum, ecessurum
se ea omnia quæ magno sumptu ædificasset; si alium sibi q. Petrum Jo:
micius successorem fore suspicaretur hinc enim se neq; alteri cupia
tot villas et prædia: tot egregias domos extruere. Sed ut eo inde de:
clinavit revocetur oratio, mortuo Joanne Sznarski coactus est. Jo:
micius Episcopatu suo Posnaniensi Joanni Siatalski Legato Fra:
conien. cedere, quam Andrea Cicio Premisliens Epus responsus
ram et destinatus esse videretur, viri docto et legationibus actio:
busq; publicis claro verum non ita multo post quum Plocen, Epatus
vacaret facile a Rege impetrauit Tomicius, ut Andream Cicium
ex sorore nepotem suum eo augetet atq; honestaret.

Pauci demum anni intercesserunt quum Joannes de Lasbo Archiepus
Gnesnensis Regni Præmas e vita excessit non expectabat Regia

Mtus

Matthias dum peteret Tomicius pro se Archiepiscopatum sed cum illi detulisset.
cohortatus est illum ut ad altissimum hunc in Regno gradum ascen-
dere ne recusaret: noctem unam sibi ad deliberandum proposuit, quam
postquam ad Regem redisset animi sui sententiam explicaturus
suspensi fuerunt expectatione animi omnium futurumq; omnino cu-
cti existimabant ut honorem hunc amplissimum ac fructuosum ob-
tineri viderent cum ille contra q; omnes rati erant: gratias qui-
dem egit Regi: q; iudicio suo laboribus, quibus perfunctus esset
ac meritis talem ac tantum fructum tribuendum censuisset verum
se eum locum aspici velle negabat. in quo Divum Stanislaum
gentis Polonia Patronum, artem suam possidissimum finire voluit:
se acceperet sibi certum esse et deliberatum altius non ascendere
et ea qua faceret dignitate contentum vivere, sed si Ecclesie ra-
tionibus Rex prospectum cuperet Mattheum Duceum Vladis-
slavicum, quem nominabat et ut ei tantam dignitatem hanc deferret,
rogabat hanc eius magnitudinem animi in despicendis honoribus ubi
conspexissent in stuporem omnes et admirationem versi sunt quod ius
emmi potius eum commiserunt arbitrabantur quam ut tantos vltro
sibi delatos honores repudiaret. Sed non in ea tantum re animi
illius magnitudo elucebat alijs quoq; in multis multa praeclara for-
titudinis suae. documenta dabat: neq; emmi veritatis et iustitiae causa
quemvis imitari sibi capere, quamvis fortunam excipere quodvis adire
periculum, et discrimen recusabat non obnoxia sententias dicebat.
Id quod rectum esse intelligebat: contra cuiusvis opes et potentiam
defendere.

Defendere nihil dubitabat, suo iudicio Republicanam cuius erat studiosissimus
tuebatur: neque aut in gratiam cuiusquam aut metu alicuius ab officio sui reli-
gione declinabat. Nullius erat auctoritatis tanta a quo non libere disce-
deret, si quid eum iniqui pertere cognovisset atque hoc quae eueniebat
interdum opinionum disensus magnam ut fit aliquoties animorum offe-
sionem pariebat. Inventus est non nemo ex his qui opibus et so-
lentia plurimum valebant, qui aperte periculum et inimicitias ei de-
nuntiarent. Minus autem istis et denuntiacionibus adeo nihil fuit
vngquam pericere factus, neque de recta sententia depulsus, ut sa-
tis mirari multi non possent, quam tot ei formidines essent oppositae
tot mine intentatae tot pericula denunciata, quod nihil tamen vngquam
de statu suo declinare nihil de vitae suae curulo deflectere nul-
lam ne in vultu quidem timoris et trepidationis significationem dare
visus sit. Itaque haec tanta fortitudo animi illius atque excellentia non so-
lum admirationem, verum etiam auctoritatem per magnam apud omnes
ordines illi conciliabat, quod eum intrepide recti atque aequi propugna-
tionem suscipere videbant, cum vel extremae classis homines contra
Principes viros ita iustitia eorum flagitante tueri et defendere non
formidaret.

Quam aere sublimis iste et excelsus animus ei auctoritatem pepererat
eam augebat prudentia, qua tantam pollebat, ut sententiam illius tan-
quam prerogativam multo maxima pars sequeretur, atque ei fere stae-
tue potissimum. Quare si quando quod frequenter usu veniebat, gravi
aliquo modo conflictabatur, ut non solum in Senatum venire, sed ne pe-
dibus

libus quidem consistere posset coactus est ex his quos intimos habebat
aliquem mittere qui sententiam eius in Senatu explicaret. Queri etiam quomodo
a laboribus respiciendi suiq; colligendi causa ab eo loco ubi Senatus ha-
bebatur multis milibus passuum abesset nihilominus quoties de re qua
sua grauiori consultatio incidebat mittebant ad eum volueret nuntij qui
has perferrent quibus a R. C. G. ut suam ea de re consilium pra-
scriberet admoneretur. Adeo ne solitudinibus quidem in quibus me-
ditorum consilio confirmandi corporis sui causa se abiebat vacuus
esse a negotijs potuit, verissimumq; illud experiebatur esse quod quicquid
re plurimum valeret, eam maximam cuiq; perniciem afferre consue-
uisset sic eloquentia nimia magno fuit plerisque detrimeto quibusda-
m vires exitum attulerunt forma nonnullos sustulit alios diuitia strangu-
larunt. Alias opes et potentia euerterunt ad summum, ne sin-
gula sit enumerare necesse, quae cuiq; admirationem maximam
attulerunt ead' pestem maximam. Petro autem Tomicio
Episcopo Praetore non alia res notuisse magis videtur q' ea
qua sibi tantum nomen ac famam pepererat prudentia et re-
rum usus maximarum, quem fuerat aetate beneficio maximu
consequutus inde enim tot semper negotiorum curis obrueba-
tur ut nullum reficiendi corporali nulla tuenda valetude-
nis ei tempus superesset ea quo ferebat et acciderent vires
illius et extenuarentur. Quibus etiam ex tantis laboribus
et occupationibus in grauissimis persaepe morbos incidere
Quibus aliquos in fere medicina potuisset si quid de tantis
istis curis et laboribus detrakere voluisset: sed cum alijs
in rebus medicorum praecpta seruaret. Hac una in re nul-
lus auctoritati cedere nullius monitis et consilio locu dare uolu:

it In his quae aduictus rationem pertinebant, diligenter obserua-
dis nemo fuit continentior, nemo medicis dicto audientior, uerū
quominus eosdem subiret labores, et senectute et morbo confe-
ctus, quos et iuuenis olim et recte ualens subibat, nemo erat
qui posset prohibere, quod illius consilium et institutum uel ma-
jore reprehendendum esse uidebatur. Et enim uiri pruden-
tis officium dare operam, ut quod libenter facit q̄. Tūtissime
facere possit, sed ita fuit hominis ingenium, ad agere plane
nati ut a negotijs feriari neq̄ sciret neq̄ posset. Itaq̄ totus
dies, cumq̄ hī contructiores essent bonam uiam partē legendi
scribendoḡ consumebat atq̄ eam quam nactus erat Spartum
ita ornabat, uita Vicetancellarij munere fungebatur, credibi-
le ut non sit, fuisse in ullam Regno Vicetancellarium, qui pa-
ri uigilantia munus hoc obiret, quiḡ tam splendide ma-
gnificeq̄, tantoḡ ex honore sui Regis et dignitate illud
administraret. Nam et ipse scribendi finem faciebat
nullum, et cum solus tantis laboribus sustinendis par esse
non posset, quasi uicaria quaedam eorum opera utebatur, quos
potuit in pollicroni genere doctrinarum doctissimos reperire.
Neq̄ enim in Regno fuit quicquam cuius aula, uis eruditis ma-
gis abundaret. Neq̄ uero se satis officio suo functum esse putabat
si quae prudentes inuenisset eadem prae et eleganter aut ipse scripsi-
sset aut ab alijs interdum scribendas curare, nisi ea ipsa pul-
cherrimis prope et amantibus, ab his quos habebat eius ar-
tis peritissimos perigi fecisset, adeo nihil scire uoluit nisi excelsis
et.

et quoad eius fieri potuit perfectum plane et elaboratum. Horae debet
atque hoc summus splendor et magnificentia procipe si quid aliquando
aut a Summo Pontifice aut ab Imperatore, ceterisque Regibus,
et Principibus Oratores ueniebant: quos ita prolixè accipere
bat ut nemo prolixius, ne quem, etiam in domo abire permittebat.

In reddendis uero Regis nomine responsis fuit eiusmodi ut
substantent homines quod in eo potissimum admirarentur, rem
ne prudentiam, an uerborum elegantiam, an lingue gram
an actionis uenustatem, et eam quam in pronuntiando mirifi
cam aetnebat grauitatem.

Non plurimum illo quidem sed magno cum pondere dicebat,
ita ut mentes audientiam eius oratio facile penetraret, atque acu
leum in illis relinqueret ut apposite admodum a viro cum primis
et nigeroso et erudito, hoc ei fuerit Elogium tributum. Siffu
sa est gra in labijs tuis. Quamobrem et haec cum tanta natu
ra deos plurimum ornabat, et liberalitas atque insignis munifi
centia clarum et Illustrum faciebat qua in optimum quere
quod quidem tandem ille rito institutum delegisset aetebatur. si
qui magnam erant nomen militiae consecuti eis cum re tum ore
ra benigne faciebat. Nam et per manu multa dabat et a Re
ge multa stura impetrabat. Ipse autem fuit quoniam tenu
est Imperatoris exercitum Regni uectigal, ut imperata
Clero pecunia, bona Regia Brsko ex oppugnatione
redimerentur atque Imperatoribus uenda fruenda perpetuo
quoad

quoad vitam unquam eorum suppeditaret relinquerentur. Sed cum ea pecunia ramesset coacta factum est ut quo tempore morbo prope: datus Regni Comitibus interesse non potuit. Rege quoque in Lituaniam existente in aliis quam imperata fuit usus, ea pecunia conuertere: tur fuitq; ea res certissimo documento quantum intercesserit ad Republicam constituendam presentem cum in Comitibus adesse. Sed et Vectigal id q; Sancti Petri denarium appellant ut in edificandis in Regni finibus Arces conuertentur: eius opera consilioq; fuit effectum et a summo Pontifice impetratum.

Inopes vero et egenos multo maxima liberalitate prosequetur: tur trecentos aureos in solas uestes pelliceos una hieme expensos tulere quastores qui inter pauperes fuerat distributi.

Habebat in more cum ad bona. Opalia sua diuertisset ut Christi exemplo omnes pueros illius pagi, aut etiam Ospedi quo ueniebat ad se uenire iniret, et strigens singulis ipse manu sua prebuit ex quo factum est ut et aduentum eum, et discedentem magna semper puerorum caterva comitaret et ad aliquod spatium reducorat.

Jam uero hanc studiosos in primis complectebatur, atq; eos pro ceteris qui doctina fama clari habebantur, cuius rei Lazaeus Bonamicus, Erasmus Rotterodamus, Richardus, Corleus atq; alij nonnulli uiri doctissimi, testes esse possunt locupletes: quibus et in Italiam et in Germaniam subinde munera miscebat: atq; cum crebras ab eis uas acciperet suas vicissim sed eos prognantes remittebat.

Albat etiam complures tum pueros tum adolescentes in studijs
rum in Italia quatuor quinque, plures interdum nonnunquam pau-
ciores adolescentes. Quae res magna fuit Italici admirationi
quod unus Epus tot in Italia adolescentibus sumptus sup-
pediret. Neq. enim ex ulla terrarum parte plures eo ve-
niebant ab uno aliquo, aut Ep. aut Principe, quam ex
Aula Petri Craconiensis Episcopi ex quo factum est, ut
ea prae caeteris vicis eruditis abundaret. Verum et Craonig
multis libenter impendebat, atq. eorum tres quasi classes fa-
ciebat, quorum tenues erant facultates pueros praesertim in
Arce Craconiensi in ludo Latino instituendos curabat. Proxi-
mam vero plures una cum suis si filijs in curia sua Epali fo-
uebat, fuitq. ei uel maxime curae ut liberaliter educaretur
et a Magistris quos habere potuit electissimos ad humani-
tatem virtutemq. tenere mentes eorum fringerentur.

Quae quidem illius liberalitas ad plurimas causas pertinet. Reipub.
pub. posteritati consulebat, cum satis ee non putaret si pau-
dentissimus ipse fidelissimisque consilijs suis eam et ornasset
orauens et adiuuisset, nisi hoc quoque effecisset, ut de mortuo
in celominus posteris sui honeste educati libere homine dignis
artibus perpoliti, possent ipsi quoq. aliquando Reipub. non so-
lum ee ornamento, verum etiam emolumento adeo no. praesentis
modo sed et consequentis temporis rationem habebat consiliaq.
eius, aut in sempiternum aut certe inquam longissimum
tempus spectabant, etiam mortuus prodesse patriae sua cu-
piebat. Deinde ad mem. sacrum cum proptano inquam po-
nebat, hac enim tanta benignitate sua Principum erroru
arolantat

voluntatem plurimum sibi demerebatur. cum viderent Epum. suo:
rum liberorum alterum parentum agere atq. ita in Curiam pa:
rentum satcedere. ut si quis spoliati eis essent se pupillos ee
scirent magis quam sentirent. Qui etiam si minus tam
per acutem intelligere potuissent corroborata tñ ea atq.
una confirmato consilio. preclare secum actum ee cognitum
essent q. sub hoc Antiske pupillo facti essent eundem pa:
ternæ vix eis anquam tam honeste et liberali educari li:
cuisset.

Postremo fr̄s sui filijs quos duos habebat supersites va:
tribus prospiciebat. quibus quam relinquere potuit heredi:
tatem ampliore quam eorum stabilem ac firmam amicitia
qui non postremum aliquando inter Principes Regni locū esset
habitu. Nam si magna inter eos consuevit ee amicitia. m:
ter quos puerilis usus et consuetudo intercessit qui sub
ysdem preceptibus eodem lecto eadem mensa vti. Ipsi
studijs operam dederunt quanto maiori debetur his benevole:
tia. cum quibus non solum ista communia habueris. sed etia
patui eorum beneficiis ea communa habueris. ut illi acceptum semo:
propinquis eius gratiam referre debeat si quid oris laude consecutus di:
gnum. Firmissimam fore hanc amicitiam necesse est ut qua sit
adamantius quibusdam vinculis conglutinata. Magna fuit
itaq. ei cura fuit. ut cum aliorum Procerum tum fratris fi:
lij Nicolai Tomici Castellani Gnesnensis qui aliquot an:
te annos diem suum obiit. recte educarentur.

De augendis autem eorum facultatibus (ut plerique omnes faciunt
Episcopi) non fuit ille sollicitus adeo, ut ne quantum quidem
expendere in emendas possessiones quae patrimonio eorum posset
adici: quod et religione se dicebat impediri, ne pecuniam fore-
sasticam in rem veteret propinquorum et multisq[ue] ratione
suis locupletare uolebant, infelicitate eam rem fecerunt plu-
ribus exemplis prolatis saepe commemorabat veneno itaq[ue] se
ne in tempestiva sua benevolentia non solum inhiat eius uti-
litatis afferet sed magnam etiam aliquam calamitatem impetraret.

Omnes autem suas facultates partim in praedictos usus conue-
tebat partim in templa et praedia Episcopalia ornanda.

Edificavit sacellum in Ecclesia sua Cathedrali Crato-
uina maximo sumptu, quo nullum est in toto Regno elegan-
tius cum a Regis discesseris. In ea praebendam fundavit
viginti quatuor Marcarum, ea uoluntate ut nemini eam nisi
institutiones Imperiales publicis interpretantur habere li-
ceret. Aedem Dni Michaelis in Arce Cratouina late-
re cocto texit multis picturis illustravit, atq[ue] fastigium in
ea pulcherrimum fabricatus est.

Domum in qua habitabat in platea Canonorum egregie ornauit
atq[ue] posticum illius ubi est cubina magna pecunia costruxit
pluris em q[ui] facile quisquid credere possit, uel sola funda-
menta constant. Nam cum locus esset palustris et uliginosus
suis fodi exinanitq[ue] et palis configi necesse erat, quas in res

ingens

ingens fuit exrogata pecunia

Jam in S. V. horticis Boleslouice, Szedlei, Dobromia:
Kunon, Veloc, Magnificas et sumptuosas aedes ligneas li:
cet adificauit simili in Wanzingie, cui pradio arcinam
quandam curiam emit Ducentis florenis in Wola Zabierzo:
ora ea duos q. aduocatos redemit; quos ei adiunxit. In Ca:
lloro Castellum construxit ligneum, sed fundamenta ex
lapide magno sumpta, quod eum in arcinis lapides reperiri no
possent, ex locis remotioribus eos conueni fuit necesse. Fi
castello cum uicinis est fundus Rulka, cuius dimidiam
partem Zakremski, alteram Abbas Trimicensis possi:
debat, illi pro sua parte aureos dedit octingentos, cum hoc
uero ita pactus est ut uillam ei daret Precicia prope Sileno
qua nulli fuit q. usui propterea q. usus fructus eius a
certis hominibus impetrabatur, atq. in eis locum acciperet Ab:
teram partem dimidiam fundi Rulka, ut totum pradium Sar:
gow. Quomam uero omnes Abbates Coloni et operas et cer:
tam Vectigal frumentarum Regi debent non ita magno:
negotio apud Regem obtinuit et Cracouensibus Episcopis
in sempiternum tempus abrumq. donare.

Simile quiddam fecit de Villa Gratouici prope Radom qua
cum in eadem esset causa atq. uilla Precicia permutacione
facta adiectis Ducentis Marcis uillam prope Kunos multo

fructu

fructuosam accepit et bonis illis adiunxit

In Bodraneris ex lapide posteriore, Aris partem, in Semon
totam ~~partem~~ Arcem fabricandam curavit, eamq. munitissimam,
cuius Aris etiam fructus auscit emptis. Adlocata duobus la-
neis, duobus Hortulanis Balneo et alijs id genus ex quibus
non parum ad Semoneris castum utilitatis redundat.

In suburbio Cratouen' stabulum ingens extruxit. His

Præterea multaq. membra pro equorum curatoribus et pisci-
nas aliquod ad quas res amplum fere spatium a Regia
Mte' impetrauit tum sibi tum suis in Episcopatu successu-
m in eo loco quod ferale vocant. Curiam quoq. Episcopum Cra-
touen' exornauit.

Piohonia quoque ubi comitia haberi consueuerunt ege-
riam domum ligneam licet construxit, et cum ante hæc non
habuissent Ep'i Cratouen', certum locum ad quem in Comi-
tis diuertent impetrauit a Regia Mte' ut ea domus pro-
pria esset ac perpetua Cratouen' Episcopum multo maxima
itaq. uectigalium suorum partem in cuius generis aedificia misum
psit, tum et in ornamenta Ecclesiastica, qua et primario suo
templo et alijs compluribus liberali suppeditauit.

Prouidit etiam prudentia sua singulari, ut Harpyis Roma-
nis quos vulgo Cortisanos appellant, aditus ad Ecclesiasticos
honores in Diocesi sua esset interseptus, quod res ut iure (

opinionem

opinionem omnium. Sumptu ei constitit: delendum enim fue-
runt magnis muneribus. Et penes quo ream omnium sum;
ma fuit in Urbe Romana potestas. Quod ad maximam
Ecclesie utilitatem pertinere videtur: Licet enim de lin-
ceps Cracouen, Eps uirum eligere dignos, quibus man-
dent sacerdotia. Quia ne Romanis artibus contra mutum
eorum et uoluntatem usurpare sibi quisquam possit prudenter
ab eo prospectum est obtinuit enim apud Sedem Apostolicam ut omni-
ferre sacerdotiorum quae paulo magis optimas sunt et fructuosa ius
patronatus penes eos esset. Qui cum prophanis sint homines non
licet eorum sacerdotiorum nomine, quae illi tamen non nisi eorum Episcopi et
domini sui sententia collatari sunt libere cuiquam intendere ipse
uero in concedendis sacerdotiis hanc morem habebat, ut ea
nec operantibus plerumque differret. Petaces deorat ex eo uo-
luptatem caperebat maximam, si non solum preces ante uer-
tisset, uerum etiam ne per somnium quidem cogitanti alicui
honorem Ecclesiasticum mandasset. Proinde autem le-
tabatur, si cui benigne ferisset, ac si beneficio ipse ali-
quo cumulatus esset. Accipere enim se beneficium eam ra-
tione existimabat.

Fuerunt apud eum uirtuti et eruditioni promissa posita eorum re-
rum imprimis rationem habebat. Nam si quis ingenium fuit
amator maximus huiusmodi fautor, quas quantum potuit promo-
uere studebat. Aiebat Hebraicorum, Graecarum, Latinarum

ling.

harum interpretas. Quam uero uerbi praecones eius modi deligebat, ut
post hominum memoriam, nemo fuerit in Polonia cum doctrina tum
vita innocentia cum eis comparandus: quos non solum insigni libera-
tate, uerum etiam ueneratione prosequeretur, erat iness. Euma-
nissimi effusus inter quos principem locum facile cenebat Jo-
annes Roggliensis insignis Theologus non uita minus quam
professione, in quo ita cum doctrina certabat integritas, ut neu-
tra alteri concedere uideretur, neque posset quisquam utrum melior an
doctior esset iudicare. De cuius morte cum nuntium accepisset
adeo perterritus fuit et perturbatus, ut modum lacrimis facere
arxi posset, quod magno se atque solam suam ornamento spoliatum
esse diceret.

Eodem modo affectus fuisse dicitur, cum allatum ad eum erat op-
tesse uita eum qui uerbum Dei praedicabat in Sede Sine
Virginis in foro Racouien, Martinum Sobocogostri uirum et
ipsum cum sacrarum harum cognitione, tum uita morumq; pio-
bitate commemorandum facile atque quicquid cernere posset ma-
gnam illi cum uiris bonis atque aliqua uita sanctimonia pra-
ditis, cognationem fuisse, quos ut uiuos in oculis ferebat, et ma-
tus non minori pietate deflebat, quam si eorum aliquo fuisset
obitus, qui cum uel arthissima sanguinis necessitudine attingi-
rent.

Sed si non alia uita ex re extremo certe uita illius exactu
iudicium cuique facere licebit, qui fuerit ante illius ante artas
cursus. Fieri enim plerumque solet, ut qualis fuit alicuius

uita

vita talis ei excessus è vita contingat. Sic autem quemdam
dum ex corporis sui diuersio aeternam illam in domum migraret
res esse videtur una dignissima qua huius mandari et si fieri qual
immortalitas tradi debeat optare sibi quisquam uix audeat mort
eiusmodi quali ipse fuit singulari Dei beneficio consopitus Ita
cum laboribus modum non faceret sed perpetuo legendo scriben
doq; conficeret. Anno a partu Virginis M^o Quingent^o
Trigesimo quarto videlicet Idus Maij Mensis quo die ascensio
Saluatoris nⁱ celebrabatur in grauem stomachi dolorem incidit
quem vno mense interiecto morbus est Regius subsecutus no
sine ardore febili ex quo morbo cum esset medicorum ope recreatus
ad tertium calendis A^o V^o febre tertiana tentari cepit
quam postea tanti sunt et stomachi et rerum dolores comitati ut
tam extremum vitæ suæ spiritum edaturus uideretur. Inuenit
ut curq; ex hys periculis Dei potius misericordias quam ope aliqua
humana a febre in nunquam prius liberi esse potuit qua cum
aliquandiu status dies quibus recurreret non haberet tertioq;
sepe die interdum quarto aliquando quinto Sexto quandoq; nunq;
Septimo Octauo. Nono die recidit. Itaq; ex consilio me
dicorum cum lectissima femina Magdalena M^o Reddenska
sorori sua Seruano Cratoiuq; mortua in sta fessit ad tertiam
calendam Decemb^{is} in Oppida sua Kielgo et Bo
hemiæ concessit ut tanto libero magis et soluto animo
sotius caletudinis suæ curam gerere posset. Sed ea quoque
negotia eum prosequerant. Quamuis igit in solitudinibus
illis melius ualeat ualere, tamen tertio quoque die leuiquidem de
febre in tentabatur. Hanc aut sui corporis affectionem

cedo

recto quodam suo consilio diligenter celebravit em' vni aut
alterum illius ee' consilium patebatur. Cuius dum se in
Opidulis suis contineret ut Regia Ma's filiam suam
Heluigini Iouacimo Marcomi Brandeburgensi Prin:
cipi Electori collocatura atq' nuptias apparatus Cracouia
proficiisceret. Quamobrem cum ad alias Regni Proceres
tam ad ipm' quoque Petrum Cracouien' Epum' suu' dedit qui:
bus cum ad filij nuptias inuocabat. Detinere tum loco va:
letudo eius esse ceperat nam ad alia mala accessit inte:
stini exitus Congestionem uocant medici quo misere crucia:
batur. Nilominus voluntati Regiae desse voluit
Sextimo Iulio cum solis ardores essent ueheme:
ntissimi in aram sededit dum non potest quantis fuerit do:
lores intestini perpressus dum curru pensili uectaretur praeci:
pue si quando ad saxum Col'ia impingebant. Sub id
ipsum tempus aqua crescebat intermis Equam Andropa Gra:
eci uocant Datq' ita Cracouiam est perductus ut deposita
tam salus illius ee' uideret nullo tamen periculo detene:
ri potuit qui cum Regis aduent' septem plus minus diebus:
prauectisset aduent' cum uxore cum Praelato et Cano:
nicis suis in templo exciperet atq' ex eo tempore nunq'
in conspectum Regis prodire per malum ei licuit qui
magis in dies atq' magis aggrauescerebat. Neq' tamen ideo
de suo erga Rempub. studio quidq' remittebat. Officia
quod gerebat Vicecancellarij ita fungebatur ut ne Cancel:
larium quidem qui p' sum' mortuus erat quisq' desideraret bona